

XXVIII
Rajonų / miestų
geografijos olimpiada

AFRIKA – GAMTOS ĮVAIROVĖS IR
NEGANDŲ ŽEMYNAS

TEORINĖS UŽDUOTYS

Dalyvio Nr. _____

2016 m. kovo 2 d.

1 užduotis
Afrikos miestai
(20 taškų)

Lentelėje pateikti dešimties Afrikos didmiesčių apibūdinimai. Priskirkite kiekvienam apibūdinimui jam derantį miestą bei šalį, kurioje jis yra. Miestus išsirinkite iš šio sąrašo:

Abidžanas	Dakaras	Kampala	Luanda
Abudža	Dar es Salamas	Kasablanka	Lusaka
Adis Abeba	Hartumas	Keiptaunas	Marakešas
Akra	Johanesburgas	Kinšasa	Mogadišas
Bamakas	Kairas	Lagosas	Nairobis

Miestas	Šalis	Miesto apibūdinimas	Gyventojų skaičius*, mln.
Lagosas	Nigerija	Didžiausias Afrikos megapolis. Miesto centrinis verslo rajonas išsidėstęs saloje.	21,3
Kinšasa	Kongo DR	Valstybės sostinė prie vienos iš didžiausių žemyno upių, kurios kitame krante yra kitos valstybės sostinė.	10,1
Johanesburgas	PAR	Didžiausias Afrikos pramonės ir finansų centras.	4,4
Keiptaunas	PAR	Vienas iš gražiausių Afrikos miestų. „Baltieji“ (kolonizatorių iš Europos palikuonys) sudaro apie penktadalį miesto gyventojų.	3,5
Adis Abeba	Etiopija	Aukščiausiai virš jūros lygio išsidėsčiusi valstybės sostinė Afrikoje.	3,4
Nairobis	Kenija	Vienintelis miestas pasaulyje, kurio administracinėse ribose išsidėstęs nemažas (117 km ²) gamtinis nacionalinis parkas.	3,1
Luanda	Angola	Valstybės sostinė, laikoma brangiausiu užsieniečiams miestu pasaulyje.	2,8
Mogadišas	Somalis	Viena iš nesaugiausių sostinių pasaulyje. Dėl jau du dešimtmečius šalį draskančio pilietinio karo miestas apsuptas daugelių patikrų postų, kuriuos jungia saugomi keliai.	2,1
Abudža	Nigerija	Nauja Afrikos šalies sostinė (nuo 1991 m), XXI a. tapo greičiausiai augančiu didmiesčiu pasaulyje.	1,6
Marakešas	Marokas	Miesto senamiestis – garsi „medina“, įtraukta į UNESCO saugomų objektų sąrašą.	1,1

* – gyventojų skaičius nurodytas su priemiesčiais

1. Priskirkite nacionaliniam parkui šalį, kuriame jis yra. Į apskritimėlius įrašykite atitinkamus skaičius.

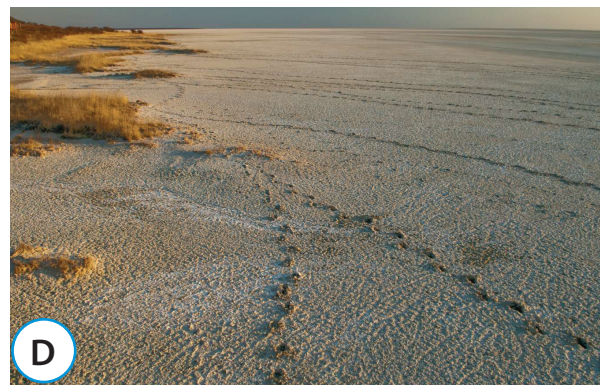
Nacionaliniai parkai:

1. Etošos NP
2. Kriugerio NP
3. Masoalos NP
4. Ruvenzorio kalnų NP
5. Serengečio NP
6. Amboselio NP
7. Virungos NP

Šalys:

- 6 Kenija
- 3 Madagaskaras
- 1 Namibija
- 2 Pietų Afrika
- 7 Kongo DR
- 5 Tanzanija
- 4 Uganda

(7 taškai)

2. Kuris nacionalinis parkas Afrikoje yra seniausias? Kriugerio (1 taškas)

3. Kuriame iš įvardytų nacionalinių parkų galima pamatyti masines stambių laukinių gyvūnų migracijas? Serengetyje (1 taškas)

4. Kuriuose dviejuose iš įvardytų nacionalinių parkų galima pamatyti gyvūną, pavaizduotą A nuotraukoje? 1) Ruvenzorio 2) Virungos (2 taškai)

5. Kuriame iš šių nacionalinių parkų galima pamatyti gyvūną, pavaizduotą **B** nuotraukoje? Masoalos (1 taškas)
6. Kuriame iš šioje užduotyje įvardytų nacionalinių parkų galima pamatyti **C** nuotraukoje užfiksuotą kraštovaizdį? Amboselio (1 taškas)
7. Kuriame iš šioje užduotyje įvardytų nacionalinių parkų galima pamatyti kraštovaizdį, pavaizduotą **D** nuotraukoje? Etošos (1 taškas)
8. Įvardykite 2 su turizmo plėtra Afrikos nacionaliniuose parkuose susijusius trūkumus. (2 taškai)
- 1) per didelis visureigių skaičius kenkia kraštovaizdžiams, baido gyvūnus
- _____
- _____
- _____
- _____
- 2) vietiniai gyventojai tampa pernelyg priklausomi nuo turizmo verslo
- _____
- kai kurie vietiniai gyventojai išvaromi iš savo žemių arba jiems uždraudžiama verstis įprastine ūkine veikla (medžiokle, lydimine žemdirbyste, miško gėrybių rinkimu, gyvulių ganymu, malkų rinkimu ir kt.)
- _____

Lietuvoje saugomose teritorijose, ir ne tik, per pastarąjį laikotarpį išdygo daug naujų apžvalgos bokštų, kviečiančių lankytojus pažvelgti į gamtą iš didesnio aukščio.

1. Kokiu tikslu Lietuvoje pastatyta daug apžvalgos bokštų?

(2 taškai)

Nurodykite dvi skirtingas priežastis.

- 1) Sudaryti galimybę pamatyti Lietuvos kraštovaizdžio unikalumą

(kad būtų galima pasigrožėti vaizdingomis apylinkėmis) ir t.t.

- 2) paskatinti turizmą regionuose

(1 taškas)

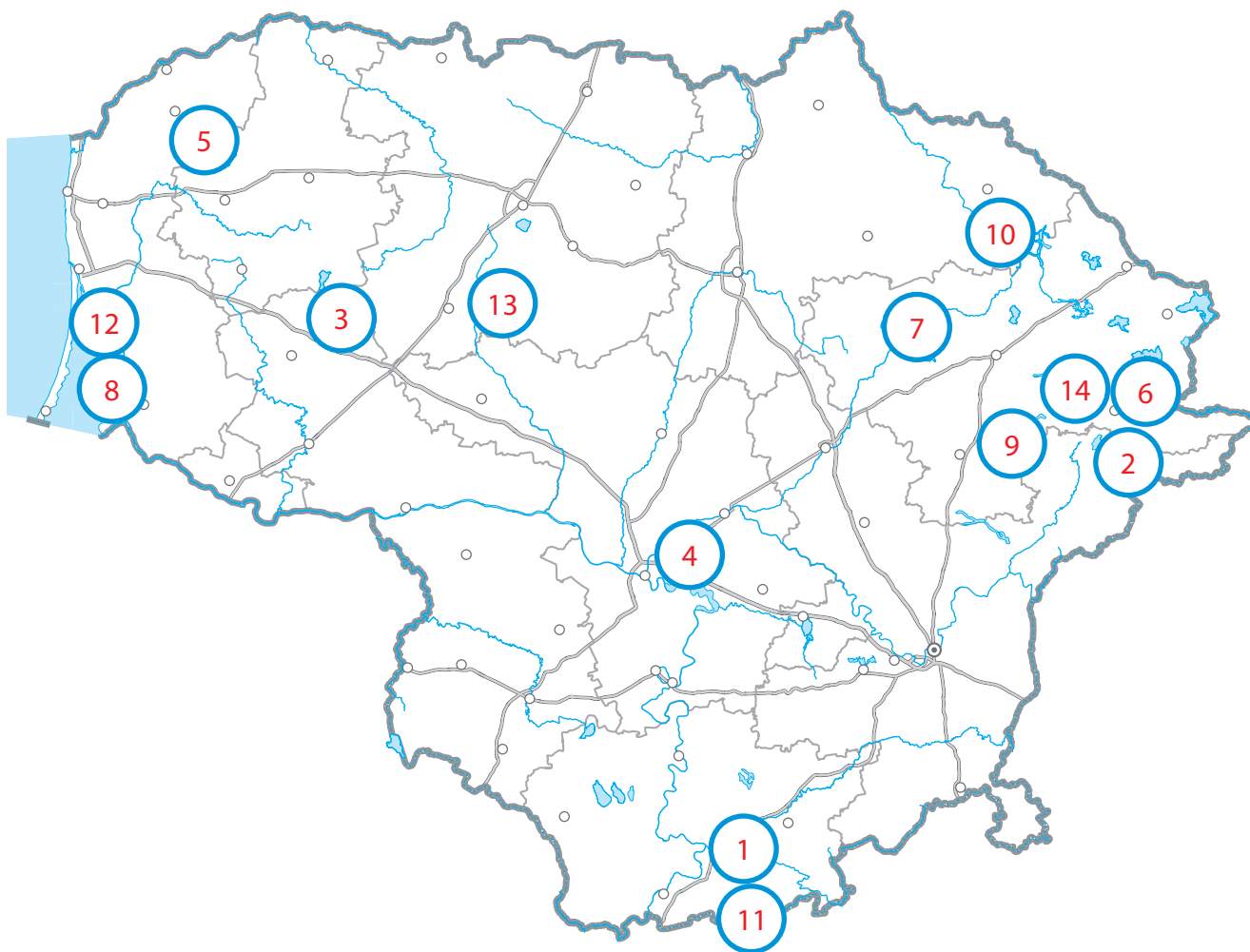
2. Kodėl dauguma apžvalgos bokštų buvo pastatyti per sąlyginai trumpą kelerių metų laikotarpį?

Dėl to, kad daugumos statyba buvo finansuota iš Europos Sąjungos

struktūrinių fondų lėšų

3. Perskaitykite atidžiai apžvalgos bokštų aprašymus lentelėje (6–7 psl.) ir kartoschemoje atitinkamose vietose įrašykite kiekvieną bokštą atitinkantį skaičių.

(14 taškų)

1.	Iš šios aikštelės matomi neapbrėpti miškingiausio Lietuvos rajono miškai ir tarp jų įsikūręs etnografinis Puvočių kaimelis.	6.	Tai – apžvalgos bokštas miesto teritorijoje. Nuo šio, 25 m aukščio bokšto, atsiveria miesto ir didžiausios Lietuvos žiemos sporto bazės teritorijų vaizdai. Pastaroji teritorija vasarą pavirsta labai gražiu žalsvo atspalvio ežeru.
2.	Tai – apžvalgos bokštas Sirvėtos regioniniame parke. Nuo šio, maždaug 25 m aukščio bokšto atsiveria gražaus kalvoto moreninio kraštovaizdžio vaizdai. Pasistiebus galima įžiūrėti ir vienoje pusėje tyvuliuojančio ežero kontūrus.	7.	Tai – 15 metrų aukščio bokštas, stovintis hidrografiniame draustinyje, ant kalvos, esančios 163 m virš jūros lygio. Iš bokšto plika akimi matomi ir už 15 km esančios Alantos bažnyčios bokštai. Šalia – bent trys ežerai, kurių didžiausias – legendomis apipintas Rubikių ežeras, piliakalniai ir kitos kalvos.
3.	Tai – 15 m aukščio apžvalgos bokštas regioniniame parke. Nuo jo matomas tipiškas Žemaitijos kraštovaizdis, tolimoje esantis Bilionių kaimas ir už jo tyvuliuojantys tvenkiniai.	8.	Tai nedidukas medinis bokštas. Nuo bokšto atsiveria gražūs neapbrėptų marių vaizdai, sąžalynai, užpelkėjęs kraštovaizdis, galima pamatyti daug paukščių.
4.	Tai – 15 m aukščio apžvalgos bokštas regioniniame parke. Nuo jo atsiveria labai gražūs marių krantai ir skardžiai, taip pat Lietuvos liaudies muziejaus teritorija. Praėjus keliams metams nuo jo pastatymo, šalia esantys medžiai jau baigia užgožti nuo šio bokšto matomus gražius vaizdus.	9.	Tai – sunkokai pasiekiamas apžvalgos bokštas. Žiemą, rudenį ir pavasarį jį galima pasiekti tik traktoriumi ar visureigiu, o vasarą link jo veda mažas miško keliukas, jungiantis Mindūnų ir Rudesos kaimus. Apžvalgos aikštelė įrengta 15 metrų aukštyje, todėl gražius vaizdus užgožia medžiai. Jeigu pavyksta gauti leidimą ir palypėti aukščiau, nuo jo atsiveria nuostabūs Baltųjų Lakajų ežero vaizdai.
5.	Tai – 15 m aukščio apžvalgos bokštas Salantų regioniniame parke. Nepaisant sąlyginai nedidelio jo aukščio, dėl unikalios šio bokšto padėties (šalia yra didelė nuokalnė), čia atsiveria tolimi horizontai ir tik nuo jūsų akių (arba turimų žiūronų) priklausys, kaip toli sugebėsite įžiūrėti.	10.	Tai – apžvalgos bokštas, nuo kurio atsiveria bene gražiausi vaizdai Lietuvoje. Bokštas stovi privačioje teritorijoje, tačiau jo lankymas yra nemokamas. Ribojamas tik lankymo laikas. Tai – bene 35 metrų aukščio bokštas. Šalia – žirgų lenktynėmis garsus ežeras su keliomis įlankomis ir salomis. Vaizdai, verti milijono.

11.	Tai – nedidelis, vos 18 m apžvalgos bokštelis didžiulio raisto pakraštyje, valstybiniame gamtiniame rezervate, į kurį norint įvažiuoti reikalingas rezervato direkcijos leidimas. Nuo apžvalgos bokšto atsiveria vaizdas į žemyninių kopų apsuptą aukštapelkę.	13.	Tai – 15 m aukščio apžvalgos bokštas regioniniame parke ant Kokmaniškės (Majako) kalno, kurio aukštis siekia 162,4 m virš jūros lygio. Užlipus į kalną bei įkopus į bokštą atsiveria įspūdingas apylinkių kraštovaizdis: matosi Pašakarnio tvenkinys, dvaro parkas, Gomertos kraštovaizdžio draustinio miškai, o gerai įsižiūrėjus, matyti piligrimų pamėgta bažnyčia.
12.	Tai – 15 metrų aukščio bokštas Drevernos kaime. Iš jo matyti į UNESCO paveldą įtrauktas Lietuvos objektas, taip pat net trys draustiniai, kuriuose saugomos ne tik Lietuvai, bet ir visai Europai svarbios retų paukščių perėjimo vietos, priklausančios „Natura 2000“ tinklui.	14.	Tai – bene pirmasis oficialus apžvalgos bokštas Lietuvoje. 2004 m. šalia unikaliu vandens malūnu garsėjančio kaimelio pastatyto ryšio bokšte buvo įrengta apžvalgos aikštelė. Nuo bokšto atsiveria įspūdingi vaizdai į Ūkojo, Linkmeno, Alksno ir kitus ežerus.

4. Įvertinkite apžvalgos bokštų išsidėstymo Lietuvoje geografinius dėsningumus. Nurodykite dvi išvadas.

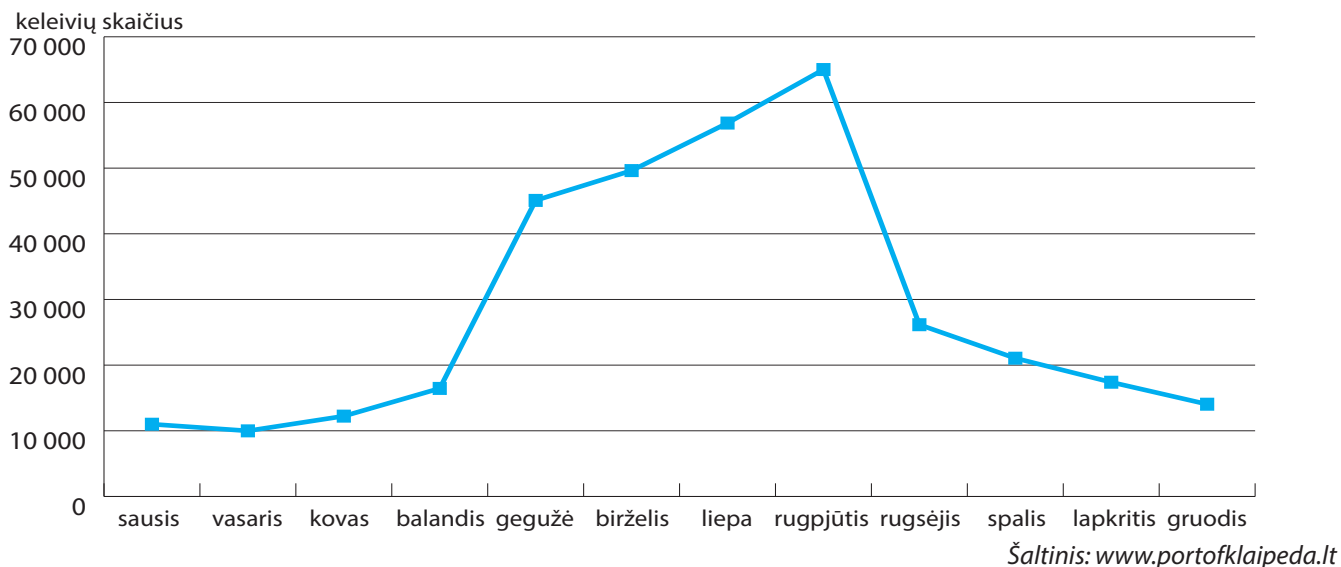
- 1) dauguma bokštų stovi aukštumose, kur gražus kraštovaizdis / (2 taškai)
 — daug bokštų stovi prie ežerų /
- 2) dauguma bokštų stovi saugomose teritorijose

5. Įvardykite dvi problemas, susijusias su apžvalgos bokštų lankymu.

- 1) kai kurie bokštai per žemi, nes augantys medžiai užstoja panoraminį vaizdą / (2 taškai)
- 2) kai kurie bokštai sunkiai pasiekiami arba ribojamas jų lankymas

4 užduotis Kruizinis turizmas Klaipėdoje ir Baltijos šalių uostuose (12 taškų)

Keleivių skaičius Klaipėdos jūrų uoste 2014 metais

1. Pateikite dvi priežastis, kodėl daugiausia keleivių Klaipėdos jūrų uoste būna vasarą. (2 taškai)

1) vasara yra palankesnis laikas keliauti laivais /

2) vasara prie bendro srauto prisideda kruizinių laivų keleiviai

2014 m.	Klaipėda	Ventspilis	Liepoja	Ryga	Talinas
Keleivių skaičius, tūkst.	344,8	82,9	42,3	737,9	9569,3
Kruizinių keleivių skaičius, tūkst.	57,8	–	–	60,8	486,8
Kruizinių laivų skaičius	63	–	–	58	297

2. Kodėl Ventspilio ir Liepojos uostuose nėra kruizinių laivų keleivių? (1 taškas)

Ventspilyje ir Liepojoje nėra daug lankytinų vietų, kurios domintų užsienio turistus /
nėra įrengti kruizinių laivų terminalai

3. Paaškindite, kodėl per Klaipėdos uostą, lyginant su Ryga ir Talinu, keleivių pervežama mažiausiai. Nurodykite dvi priežastis. (2 taškai)

1) iš Klaipėdos yra nedaug keltų linijų /

lietuviams Europa patogiau pasiekama sausumos keliais /

2) Ryga ir Talinas yra žymiai didesni miestai /

didesni miestai / sostinės / siūloma daugiau pramogų

4. Naudojantis statistikos lentele, atlikite užduotis:

(2 taškai)

4.1 Įvardykite jūrų uostą, kuriam kruizinis turizmas turi didžiausią reikšmę;

Klaipėda

4.2 pasirinkimą pagrįskite.

kruiziniai turistai sudaro didžiausią dalį tarp visų keleivių Klaipėdos uoste

5. Talino jūrų uoste 83 % keleivių vyksta viena kryptimi.

(3 taškai)

5.1 Įvardykite šią kryptį. Talinas – Helsinkis

5.2 Kodėl šia kryptimi vyksta taip daug keleivių? Įvardykite dvi priežastis.

1) mažas atstumas arba greitas ir patogus susisiekimas /

suomiai vyksta į Estiją pigiau apsipirkti /

2) estai vyksta į Suomiją dirbti /

populiarios trumpos savaitgalio kelionės

6. Klaipėdoje kruizinių laivų turistai dažniausiai renkasi ekskursiją į Kuršių neriją. Paaiškinkite, kodėl. Nurodykite dvi skirtingas priežastis.

(2 taškai)

1) Kuršių nerija – unikalus (įspūdingas ir kt.) gamtos objektas /

įtrauktas į UNESCO sąrašą /

kruiziniuose laivuose yra daug vokiečių turistų, kuriems įdomus kraštas,

kuris anksčiau priklausė Vokietijai

2)

netinkantis atsakymas – pailsėti prie jūros